

Latweefchu Uwifes.

Nr augftas Gewefchanas = Kummiffiones ftauu un nowehlefchanu.

Nr. 38. Zettortdeenâ 20tâ Septempera 1828.

No Tuffumes IItâ Septempera.

Itkal ugguns-nelaine muhs isbaidijufi un weenu no muhsu draudsēs lohzeleem peemef-lejufi. Gefdeenâ, fwehtâ wakkarâ, kad jau deenas gaisna fudde, Krohna mefchafarga Rasbittera rihjas, pilniga labba ehka, eefahze degt, un lihds preefch naftswiddus wiffai nodegge, ar leelu pulku rudseem, kas usferti un fchkuhnâ bija un ar wiffeem gahjeju rudseem, kas us wirsrihu bija uslikti. Dauds glahbeji fanahze, bet tiffkai trim bija dselsu ahki us fahrtelm peefisti — fo bohshkus fauz — lihds. Kad wairak no teem buhtu bijufchi, tad no labbibas leelaka pufte buhtu isglahbta tiffkufi. Zitti no teem, kas bija fanahkufchi, kâ labbi glahbeji parahbijahs, bet zitti arri lohti glehwi bija. Wahzeets, kurneeks, Schulz wahrda, bija wifs tschaklafais glahbeis, kas tâ strahdaja, kâ retti to no zilweka warr redseht, spehku ne taupidams un drohschu prahtu parahdidams. Deews lai winnu ihpaschi fwehti, kâ wiffus mihlus paligus un glahbejus, no kurreem arri ihpaschi weena Latweefchu brihwmeita, Anna Seil, irr flawejama, kas itt kâ stiprs wihrifchis glahbdama strahdajufi. Kur tahda nelaine noteek — lai Deews wiffus par to farga! — tur katram ar tschaklu, gudru prahtu ja strahda. —

Wehifch, flawa Deewam, ne bija us to pufsi, kur zittas mahju ehkas stahw. Bet dsirksteles lihds kaimina mahjam — kas ne itt klatti — ffehje, tomehr, Deewam gohds, fflahdi ne barrija. —

Deews lai atmakfa tam gohbigam fainnee-kam un winna gahjeem to leelu fflahdi, kas teem notiffkufi, mohdinadams mihligus zilwekus us palihdsibu un patš fwehtidams.

No wehja = krahfneem.

Ne ween wiffas muifchâs, bet tik ne wiffds frohgds un tapat arri jau pee dascha labba femneeka redsam muhsu femmē tahdus pohda jeb keegelu krahfnus, kas ar gangeem widdos, jeb ar duhmazelleem eefchpuffē taifiti, in gan pareifti par welkameem jeb wehja-krahfneem tohp faukti. Schee par to teizami, ka malku tauwa, in istabas tihri no neffaidra neweffeliga gaisa in twaifkeem. Sinnams, ar fcheem ne warr tik drohschi in aplam dsihwoht, ka deemschehl daudsreis redsehts tohp pee krahfneem, kas no ahrpuffes, prohti no kufnas, kurrami, woi arri no istabas, bet kas bes wehjagangeem taifiti. Bet kad ihsti ne proht wehja-krahfni kurt, tad arri par weltu dauds malkas istehre, in istaba ne paleek filta. Klaufait tad, kas scho gadd kahdâ wahzu awifē laffams, dehl wehja-krahfneem, kâ tohs buhs kurrinaht.

Teiz, ka weens kreewu wirsneeks, Arkangelâ *) effoht wehrâ nehmis: kad winna kaimina naimâ, kas tam itt prettin dsihwoja, krahfni kluwa kurtiti, ka tad ikreis pulks wahrnu aptuppufchees ap fflurftena mallu, fildidamees pee to filtumu kas no fflurftena nahze. Tatschu ilgu laiku ne warreja isgudroht, kam schahs wahrnas pa brihscham wiffas lihds itt ahtri in kâ isbaidetas pazehlahs, tad lenkdamas ap fflurfteni gaisâ fpahrneem ffehje, un par kahdu brihdi tiffpat atkal apmettehs us fflurfteni, tepat filditees. Gallâ tam schahwahs prahfâ: woi ne buhs pah leeku leels karstums, kas, peepefchi no fflurftina nahfdams, wahrnas isbeede in tahm nepatiffe. Tâ bij gan. Bet nu atkal

*) Kas irr kuptfchefchanas pilfehfa, ar ohftu pee baltas juhwas, jaw stipri us femela pufsi, kur lohti falfi.

labpraht gribbeja sinnaht: kas par wainu war-
reja buht, ka no krahfna leels karstums eeksch
skurstenā ahtri isgahje? — Wünsch par to is-
rumajahs ar sawu kaininu, in abbi apneh-
mahs ap kurrāmu laifu weens ta ohtra skurste-
ni labbi noraudsiht, un redseht ko wahrnas dar-
rihs, kad krahfnu durwis zeetas, in atkal kà dar-
rihs, kad atwehrtas buhs. Pareisi; tà wiini
ahtri gan un itt skaidri dabjuja sinnaht: jo
platti krahfna durwis atwehre walkam, jo leels
siltums no krahfna eeksch skurstenā in zaur scho
atkal isgahje gaisā; ohtradi atkal, jo masz zau-
rums palikke, ko ugguna labbad ja atstahj —
(fenn sunama leeta, ka gluschi bes wehja jeb
luptes ugguns ne warr degt) — jo mas siltuma
arri isgahje gaisā zaur skursteni.

Weens mahzihts kungs, to isdsirdejis, un
kas ilgus gaddus tahdā widdū dsihwodams kur
malkas bads bij, pats wiffas leetas labbi irr
wehrā lizzis in wiffadi ismehginajis, kas tē derr
in ne derr, tas mahza wehja krahfnu tà kurri-
naht:

1) Malkai, ar ko gribb wehja krahfni kurt,
wajjaga weenadi skalditai, un weenadai buht,
tas tà prohtams: pagalehm buhs weenadahm
buht garrumā in beesumā, in malkai ne sajak-
tai, prohti zitta pagale faufa, zitta salta, schi
no lappas kohka, schi preefschu kohks; ne, bet
no weenadas sartes.

2) Zik malkas wajjaga krahfni weenreis is-
kurt, to buhs usreis, in ne daschahm lahgham,
krahfni eelikt in sablihwelt, in pehzak ne ko
wairs peelikt, jeb usnest.

3) Paschu malku sakrauj itt turwu pee krahf-
na muttes (ne dibbeni) in tad peelezi ugguni
ne appalschā, bet preefschā, tà ka deggohs skal-
lagals us durtinas puffi nahf.

4) Kad ugguns peelikts, tad tudal aistaifi
krahfna durwis zeeti, in tikkai masas wehja durti-
nas lai paleek walkam, kas deewsgan leelas, kad
khdas 4 tullus garrumā in plattumā buhs. Kad,
kamehr krahfns kurrāhs, pascha krahfna dur-
wis atstahfi pagallam atwehrtas in walkam —
kà tee mehds darriht, kas sawā prahtā dohma:
tà buhschoht siltums istabā ee-eet — tad ne ween
krahfns ne paliks siltus kurroht, bet patti istaba

lihdj dsestra in wehja. Tà tew us puffi sub-
dihš kurrefchanas labbums.

5) Ur krukki jeb lahpfu krahfnu ne wajjaga
isruschinah; deewsgan buhs, kad tikkai us to
brihdi krahfnu apraudsifi, kad leesma us beigu,
tad kasin atraddis wehl kahdu pagali, to pee
welz itt turwu flahit pee wehja zaurumu, lai ah-
traki isdegg. Ja wehl gadditohs kahds sars,
woi appalsch malkas gabbals, kam ilgi wehl
buhtu spingstis kwehleht eekam sadegg, tad at-
ness labbak kahdu traufu ar uhdeni, in eemett
schahdu prauli tur eekschā.

6) Zik ko krahfns pagallam iskurtz, tà ko
wiffa malka ohglēs sadeggufi, in ne kahds pran-
lis wairs eekschā, tad tudal aischauj spelti, in
taifi krahfnu zeeti. Tahs ohglu leesminas kas
tad wehl grund — ko mehdsam saukt silsch ugi-
gung — tudal isdsiffihš paschas no sewis, kad
krahfni aistais, prohti ir spelti ir durwis; un
ne kahds kaunums warr zeltees wesselibai no
twanna jeb twaifeem, kad tikkai durwis pareisi
peegult flahit pee krahfna muttes.

7) Pelnī lai ne krahjahs krahfni, bet daudj
reis isnemnami, in peeklahjamā weetā ar sinu
glabbajami; ne us behniu jeb greestōs kà ap-
lam drohschi darra.

Tà darridams, (apleezina tas wahju
kungs), esinu to labbumu redsejis, ka man
allasch bij siltakas istabas, jehschu ikgaddus par
treschu daku masak malkas man isgahje, ne
kà papreeksch. S — j.

Gesck Latweeschu Uwischem jau essam lassju-
schi, ka dasch zilweks labbaki nahwē eet ne kà
sawu sohlitu wahrdu lausch. Tahdi irr atraffi
jau eeksch ilgeem wezzeem laifeem, un tahds
wehl schurp un turp isdsirdami. — Tanni leela
semmesgabbalā, kas pee Engellenderu semmes
peedert un ko Schottland nosauz, dsihwo weena
leela tauta, kas tohp nosaufta Kalnaschotti,
tapehz ka tee us augsteem kalneem dsihwo, pee
kurreem schi semme baggata irr. Schi tauta
jau no ilgeem laifeem to teizamu slawi pelniju-
fees, ka ta par daudj zittahm tautahm taisnibu
un pateesibu mihl un labbaki nahwē eet ne kà
sohlitu wahrdu neturretu. Pehz semmes liktu-

meem wisseem jaunekleem, jauneem puischeem
jaeet us kahdeem gaddeem milizës, kad tee tohp
aizinati. Labba teefa no tahdeem bija Glas-
gow pilssehtâ sapulzinajusees. Râ jau pee jau-
neem laudim tahdâ pulkâ mehds notift, arridsan
stipra sabahrgoschana ar teem wirsneekceem pazeh-
lahs, stary kurreem weens wahrdâ Makmar-
tin bija. Râ sunnams eeksch wissahm semnehm,
tohp tee ar nahwi nosohditi, kas kâ prettineeki
prett wirsneekceem rohku pazett. Tapehz wissi
schee milizës tohp preeksch karrateefas stahditi.
Makmartin ar trim zitteem, kas jo wairak tee
wainigi bij, nahf preeksch teefas un nebuht ne-
leedsahs, un luhds lai tohs zittus atlaischam un
winneem tschetreem to strahpi ween leekam zeest.
Schi luhgschana teem tohp paklausita, un nu
schee tohp nowesti us to galwas pilssehtu Edin-
burg. Weens wirsneeks ar stipru wakti eet
lihds. Scho usrunna Makmartin ar tahdeem
wahrdeem: „Juhß mannus wezzakus, rad-
dus un ir man paschu jau fenn pasihstat un es
boh maju, ka juhs tapehz man ganna ustizzeht
warrait. Kaischat man atkal eet atpakkat us
Glasgow. Man tur wehl weena darrischana
preeksch weena labba drauga, ko es labpraht
gribbu nobeigt. Rihta agri preeksch faules leh-
schanas buhschu es atkal klahf!“ Tâ teizis un
luhdsis tas wirsneeks to atlaisch. — Dhtrâ rihtâ
faule jau lehkuß winsch wehl nau atnahzis, un
wirsneeks jau noschello, ka to atlaidis. Bet pat-
labban ka schis pee zeetuma wahrtimee bija peeta-
pis un tohs trihs zittus gribbeja nodohf, bahls
un noswihdis, Makmartins peeteff, schellojahs
ka, kaut gan gribbejis, tomehr nau spehjis, us
to apsohlitu laifu farwu wahrdu turreht. Par
katneem un leijahm, tam effam bijis leelu rinkî
jamett apfahrt, bihdamees, ka us to brauzamu
zettu ne taptu kâ behglis fanemts un wests atpa-
kat, zaur ko winsch jo ilgati buhtu aiskawehts.
Preeksch tahs augstas karrateefas westi, schi no-
spreebe, ka no teem tschetreem milizeem tif wee-
nam to strahpi japanesß. Bet kurram? Wissi bij
apwainojuschees un karra likkumeem pretti biju-
schî. Teem bija jamett faulinus. Ta laimetrah-
pija ir Makmartin un winsch palikke pee dsihwi-
bas.

B — t.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis u. t. j. pr.,
tohp no tahs Mattkules pagasta teefas wissi tee, kam
kahdas taisnas parradu prassichanas pee ta Mattkules
meschafarga, Swente Jehkaba, par kurra mantu kon-
kurse nolikta, aizinati, lai wisswehlafi lihds 20tu Ok-
tobera 1828ta gadda peeteizahs pee Krohna-Matt-
kules pagasta teefas. Sabbilles tanni 18ta Augusta
mehnescha deenâ 1828.

† † † Kuitsche Jann Kristop, pagasta wez-
zakais.

(Nr. 109.) F. H. F. Siefferß, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis u. t. j. pr.,
no Rengesmuischas pagasta teefas wissi parradu
deweji, kas pee to nomirruschu Rengesmuischas faim-
neeku Berku Frizzi, par kurra mantu konkurse irr
spreesta, kahdas prassichanas parradu dehl turr,
tohp aizinati, wisswehlafi lihds to 6tu Oktoberera meh-
nescha deenu schi gadda, pee schihs pagasta teefas pee-
teitees, un kas wehlafi ar sawahm prassichanahm
nahf, buhs kluffu zeest, un ne tohp wairs peenemts.
Rengesmuischas pagasta teefa tai 3schâ Septem-
bera 1828.

† † † Jakan Ernest, pagasta wezzakais.
Schwenkner, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis u. t. j. pr.,
tohp no Ilsemuischas pagasta teefas aizinati, tee,
kam kahdas parradu prassichanas no ta Ilsemuischas
faimneeka Stukku Kascha, prohti, kas pats sawas
mahjas dehl truhkuma nodewis, un par kurra mantu
konkurse spreesta, lai tee lihds 6tu Oktoberera mehnescha
schi gadda pee schihs pagasta teefas peeteizahs.

Ilsemuischas pagasta teefa 4ta Augusta 1828. I
Stippan Gzorschan † † † Kristop, pa-
gasta wezzakais.

(Nr. 29.) E. F. Krajewsky, pagasta teefas srihweris.

No Ilsemuischas pagastia teefas tohp wissi tee,
kam kahdas taisnas parradu prassichanas no ta Ilse-
muischas faimneeka Cesalneeku Zahna, prohti, kas
pats sawas mahjas dehl truhkuma nodewis, un par
kurra mantu konkurse spreesta, aizinati, lai lihds 6tu
Oktoberera mehnescha schi gadda pee schihs pagasta tee-
fas peeteizahs.

Ilsemuischas pagasta teefa 4ta Augusta 1828. I
Stippan Gzorschan † † † Kristop, pagasta
wezzakais.

(Nr. 30.) E. F. Krajewsky, pagasta teefas srihweris.

No Zsemnischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam fahdas taifnas parradu prassifchanas no ta nomirruscha Zsemnischas fainneeka Muischneeku Wikuma, par kurra atlikfuschu mantu zaur schihs deenas spreedumu konkurse spreesfa, buhtu, ubaizinati, ar schim fawahm prassifchanahm lihds 13tu Oktobera mehnescha schi gadda pee schihs pagasta teefas peeteiktees.

Zsemnischas pagasta teefa 4ta Augusta 1828. I

Stippan Ezorschan ††† Kristop, pagasta wezzafais.

(Nr. 31.) E. F. Krajewsky, pagasta teefas ffrihweris.

No schihs Leelauzes teefas wiffi parradu deweji ta Leelauzes nomirruscha fainneeka Mestrinu Janna, tohp aizinati, few eeksch to starpu no 2 mehnescheem ar fawahm parradu prassifchanahm un fkaidrahm peerahdischanahm wiffwehlafti lihds 1mo Novembera schi gadda schè meldetees, zittadi ne weens wairs ne tapß klaußihtß.

Leelauzes pagasta teefa 1mo Septembara 1828. I

††† Marte Mikkell, pagasta wezzafais.
Kubr, pagasta teefas ffrihweris.

Pehz spreeduma tahß Sarkanasmuischas pagasta teefas, tapß Krohna Ufchauesmuischas Galsinu mahjäs tanni 27tä deenâ Septembara mehnescha schi gadda un eeksch tahm nahkamahm deenahm, daschadaß

pee tahm atlikfuschanm mantahm ta nelaika fainneeka Galsinu Zuffuma peederrigas leetas, proht labbiba, firgi, gohwes, aites, tihkli un zittas mahjuleetas, par fkaidru naudu, teem mantineckeem par labbu, tam wairat fohlidamam uhtropè pahrdohstas, kas teem pirzejeem scheitan tohp finnamu darrihtß. Sarkanas muischas pagasta teefa tanni 3schâ deenâ Septembara mehnescha 1828.

††† Mangel Janne, preekschschdetaid.

(Nr. 161.) E. G. Lange, pagasta teefas ffrihweris.

Preeksch trim neddelahm weens nepasihfiamß Schihds tam Kliggesmuischas fainneekam Kaile Kahrlam dumju, 8 gaddu wezzu firgu, ar feblehm un eemauteem fihlâ atstahjis, un apfohljeeß scho firgu ohtrâ deenâ, no Zuffuma atpakat braukdam atkal isnemt; — Kad nu winsch scho sawu fohlifchanu ne irr peepildejis, tad tas teek ubaizinahß, fshetru neddelu starpâ pee schihs pagasta teefas ta firga labbad peeteiktees, kad ne, tad schis firgß, ar wiffieem fedlehm un eemauteem tapß uhtropè pahrdohstß. Kliggesmuischas pagasta teefa tanni 6tä Septembara 1828.

††† Schnieder Krifsch, teefas peeschedutais.

(Nr. 21.) Frd. Wagner, pagasta teefas ffrihweris.

Naudas, labbibas un prezzu firguß us plazzi. Nihgè tanni 10tä Septembara 1828.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 72 $\frac{3}{4}$ fap. papihru naudas geldeja	I	—	I pohds fannepu tappe makfahtß ar	I	—
5 — papihru naudas	I	34	I — linnu labbakas surtes — —	I	50
I jauns dahlderis	I	30	I — — flittakas surtes — —	—	75
I puhß rudsu tappe makfahtß ar	I	15	I — tabaka	—	75
I — kweeschu	2	30	I — dselses	—	70
I — meeschu	—	80	I — sweesta	2	—
I — meeschu = putrainu — —	I	25	I muzza silku, preechu muzzâ — —	4	75
I — ausu	—	75	I — — wihschnu muzzâ — —	5	—
I — kweeschu = miltu — —	2	50	I — farkanas fahls	6	50
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	50	I — rupjas leddainas fahls — —	4	75
I — rupju rudsu = miltu — —	I	20	I — rupjas baltas fahls — —	4	25
I — firnu	I	70	I — fmalfas fahls	4	—
I — linnu = fehklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ makfâ.		
I — fannepu = fehklas	—	80			
I — kimmenu	I	25			

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 392.